

ARIKETAK

1 Ariketa hauetarako, Euskaltzaindia apurka-apurka kaleratzen ari den Hiztegi Batua hartu dugu oinarri. Ondorengo ariketen bidez, hainbat hitzek euskara batuan zein idakera duten argituko duzu. Baina, kontuz, batzuetan, erantzun zuzen bat baino gehiago daude!

Oharra: Batzuetan ikusiko duzunez, Euskaltzaindiak erantzun bat hobesten du, nahiz eta beste erantzun zuzenak Hiztegi Batutik kanpo utzi ez. Horrek esan nahi du erantzun hobetsiak lehentasuna daukala, eta besteak, berriz, bigarren mailako aldaerak direla.

1. a) Euskaraz, bukaeran bakarrik jartzen da **galdeikurra**.
b) Euskaraz, bukaeran bakarrik jartzen da **galdera ikurra**.
c) Euskaraz, bukaeran bakarrik jartzen da **galdemarka**.
d) Euskaraz, bukaeran bakarrik jartzen da **galdera-marka**.
e) Euskaraz, bukaeran bakarrik jartzen da **galdera marka**.
f) Euskaraz, bukaeran bakarrik jartzen da **galde-zeinua**.
g) Euskaraz, bukaeran bakarrik jartzen da **galde zeinua**.
2. a) **Hurritzak hurrak** ematen ditu.
b) **Urritzak urrak** ematen ditu.
3. a) Landare horretako **insektoek** zuk baino gehiago lan egiten dute.
b) Landare horretako **insektuek** zuk baino gehiago lan egiten dute.
c) Landare horretako **intsektoek** zuk baino gehiago lan egiten dute.
d) Landare horretako **intsektuek** zuk baino gehiago lan egiten dute.
4. a) Hitzaldietan **karikaturak** egiten ditut, entzundakoak laburbiltzearren.
b) Hitzaldietan **irrimarrak** egiten ditut, entzundakoak laburbiltzearren.
c) Hitzaldietan **irri-marrak** egiten ditut, entzundakoak laburbiltzearren.
5. a) Oilarrek jo aurretik **esnatzen** naiz beti.
b) Oilarrek jo aurretik **itxartzen** naiz beti.
c) Oilarrek jo aurretik **itzartzen** naiz beti.
6. a) Ez dut **kasetarik** ekarri; ezingo dugu musika entzun.
b) Ez dut **kaseterik** ekarri; ezingo dugu musika entzun.
7. a) Azterketa **koalitatiboetan koalitateak** ikertzen dira.
b) Azterketa **koalitatiboetan nolakotasuna** ikertzen da.
c) Azterketa **kualitatiboetan kualitateak** ikertzen dira.
d) Azterketa **kualitatiboetan nolakotasuna** ikertzen da.
8. a) Batzuek, idaztean, **puntua** baino ez dute erabiltzen.
b) Batzuek, idaztean, **kulatza** baino ez dute erabiltzen.
9. a) Idaztean, **koma** ondo erabiltzeak izugarri errazten du irakurketa.
b) Idaztean, **kakotxa** ondo erabiltzeak izugarri errazten du irakurketa.
10. a) Lo **kuluska** ederra egingo nuke, **digestioa** egiten dudana bitartean.
b) Lo **kuluska** ederra egingo nuke, **liseriketa** egiten dudana bitartean.
c) Lo **kuluxka** ederra egingo nuke, **digestioa** egiten dudana bitartean.
d) Lo **kuluxka** ederra egingo nuke, **liseriketa** egiten dudana bitartean.
11. a) Goizez ez naiz lanean **logura** izaten...
b) Goizez ez naiz lanean **logure** izaten...
12. a) ...autobusean **literak** dauzkagu eta.
b) ...autobusean **ohatzeak** dauzkagu eta.
13. a) Zer nahi duzu, **konfitura** ala gurina?
b) Zer nahi duzu, **mermelada** ala gurina?
c) Zer nahi duzu, **marmelada** ala gurina?

A R I K E T A K

14. a) Neguan ere **mahuka** motzetan ibiltzen naiz.
b) Neguan ere **mauka** motzetan ibiltzen naiz.
15. a) Eguerdian sandwich bat baino ez, baina etxera heltzean, **mahuka-mahuka** jaten dut.
b) Eguerdian sandwich bat baino ez, baina etxera heltzean **mauka-mauka** jaten dut.
16. a) Erromatarrek ia Europa osoa **mendean** hartu zuten.
b) Erromatarrek ia Europa osoa **menpean** hartu zuten.
17. a) **Bizkar-zorroa** hartu eta Pirineoetara joango naiz oportetan.
b) **Motxila** hartu eta Pirineoetara joango naiz oportetan
18. a) Eskuan **muin egin** zion eta, batera, erlojua kendu.
b) Eskuan **mun egin** zion eta, batera, erlojua kendu.
19. a) Hanka biko **narrastiak** ere badira.
b) Hanka biko **narraztiak** ere badira.
20. a) Oso trebea da, **neumatikoak** begiak itxita ere aldatzen ditu eta.
b) Oso trebea da, **pneumatikoak** begiak itxita ere aldatzen ditu eta.
21. a) Izan gaitzean **objektiboak**: dena da **subjektiboa**.
b) Izan gaitzean **objetiiboak**: dena da **subjetiiboa**.
22. a) A ze **orquestra** osatzen dugun goizez autobusean lotan gatozenezan!
b) A ze **orkesta** osatzen dugun goizez autobusean lotan gatozenezan!
23. a) Begi **orlegiak** dauzkatz. Badakizu... ezin nirekin fidatu.
b) Begi **berdeak** dauzkatz. Badakizu... ezin nirekin fidatu.
24. a) Biologia da izaki bizidunen egituraz eta, **oro har**, biziaz, diharduen zientzia.
b) Biologia da izaki bizidunen egituraz eta, **orohar**, biziaz, diharduen zientzia.
c) Biologia da izaki bizidunen egituraz eta, **oro-har**, biziaz, diharduen zientzia.
25. a) Sutan sartu zen bilerara, **orroka**, lehoi baten gisa.
b) Sutan sartu zen bilerara, **orroe eginez**, lehoi baten gisa.
c) Sutan sartu zen bilerara, **orroaka**, lehoi baten gisa.
26. a) Oihenartek **ordurarteko** euskal bertsoak entzunak edo irakurriak zituen.
b) Oihenartek **ordura arteko** euskal bertsoak entzunak edo irakurriak zituen.
c) Oihenartek **ordu arteko** euskal bertsoak entzunak edo irakurriak zituen.
27. a) Ez dakit zein ordu den, **ordularia** gelditu egin zait eta.
b) Ez dakit zein ordu den, **erlojua** gelditu egin zait eta.
28. a) Ikusi al duzu artxiboa? Ezin ezer aurkitu, inolako **ordenarik** ere ez dago eta.
b) Ikusi al duzu artxiboa? Ezin ezer aurkitu, inolako **ordenik** ere ez dago eta.
29. a) Administrazioako testuak **korapilatsuak** izaten dira askotan.
b) Administrazioako testuak **korapilotsuak** izaten dira askotan.
30. a) 500 pezetako betaurrekoak? Ez zituen **optiko** batek egingo; ziur egon.
b) 500 pezetako betaurrekoak? Ez zituen **optikari** batek egingo; ziur egon.
31. a) Lanik topatzen ez duelako **erbesteratzen** da jende asko.
b) Lanik topatzen ez duelako **herbesteratzen** da jende asko.
32. a) Eliza horretan santu baten **erlikiak** daude.
b) Eliza horretan santu baten **errelikiak** daude.
33. a) Ura **errada** batean ekarri zuten.
b) Ura **edarra** batean ekarri zuten.

A R I K E T A K

34. a) Sudurreko pikorta horrekin **errinozeronte** itxura daukazu.
b) Sudurreko pikorta horrekin **errinozero** itxura daukazu.
35. a) Gurean ez dago **etxabberirik**. Gurasoek ez digute ezta txori bat ere erosten uzten.
b) Gurean ez dago **etxe abererik**. Gurasoek ez digute ezta txori bat ere erosten uzten.
c) Gurean ez dago **etxe-aberirik**. Gurasoek ez digute ezta txori bat ere erosten uzten.
36. a) **Faszista** da jokabide autoritarioa, bortitza eta diktatoriala duena.
b) **Faxista** da jokabide autoritarioa, bortitza eta diktatoriala duena.
c) **Fazista** da jokabide autoritarioa, bortitza eta diktatoriala duena.
37. a) Etxeko bideo zahar guztiak **filmotekara** eraman ditut.
b) Etxeko bideo zahar guztiak **zinematekara** eraman ditut.
c) Etxeko bideo zahar guztiak **filmatekara** eraman ditut.
38. a) Hori ulertzeko adibide **frango** emango dizkizuet.
b) Hori ulertzeko adibide **franko** emango dizkizuet.
39. a) **Generalak** izutu eta alde egin zuen, borrokarik egin gabe.
b) **Jeneralak** izutu eta alde egin zuen, borrokarik egin gabe.
40. a) Espoz y Mina nafar **gerrilari** ospetsua izan zen.
b) Espoz y Mina nafar **gerrillari** ospetsua izan zen.
41. a) Hoztu egin naiz eta minduta dauzkat **giltzurrinak**.
b) Hoztu egin naiz eta minduta dauzkat **giltzurriak**.
42. a) Zein bideo nazkagarria gomendatu zenidan; anatomiako masterra zirudien: odola, erraiak, **gorpuzkinak...**
b) Zein bideo nazkagarria gomendatu zenidan; anatomiako masterra zirudien: odola, erraiak, **gorpuzkiak...**
43. a) Auzoko parkean **haritzak** landatu dituzte.
b) Auzoko parkean **aritzak** landatu dituzte.
44. a) Bustiaren beldur denak ez du arrainik **atzematen**.
b) Bustiaren beldur denak ez du arrainik **hatzematen**.
45. a) Sekulako kiratsa dario ahotik: **hortzetako pasta** erredurak sendatzeko baino ez du erabiltzen.
b) Sekulako kiratsa dario ahotik: **hortz-orea** erredurak sendatzeko baino ez du erabiltzen.
46. a) Azterketa hauetako *kalabazekin*, **barazkidenda** bat egin genezake.
b) Azterketa hauetako *kalabazekin*, **barazki denda** bat egin genezake.
c) Azterketa hauetako *kalabazekin* **barazki-denda** bat egin genezake.
47. a) Zergatik ez zoaz gaur **institutura?**...
b) Zergatik ez zoaz gaur **institutura?**...
48. a) **...Irakasleak** greban daudelako.
b) **...Irakaslegoa** greban dagoelako.
c) **...Irakasleria** greban dagoelako.
49. a) **Flanelazko** alkandora bat eraman zuen mendira.
b) **Franelazko** alkandora bat eraman zuen mendira.
50. a) Euskararen **erabilpena** sustatu egin beharko genuke gure lantokietan.
b) Euskararen **erabilera** sustatu egin beharko genuke gure lantokietan.
51. a) **Eskukada** bat azukre eskatzera etorri da auzoa.
b) **Eskutada** bat azukre eskatzera etorri da auzoa.
52. a) Euskaraz egin nahi nuen ikastaroa baina **gatzelaniaz** baino ez dute eskainiko, arranopola!
b) Euskaraz egin nahi nuen ikastaroa baina **gatzeleraz** baino ez dute eskainiko, arranopola!

A R I K E T A K

53. a) Proposamena **onetsarazi** didazuen arren, ez dut batere gogoko.
b) Proposamena **onestarazi** didazuen arren, ez dut batere gogoko.
54. a) Ez baditu gure baldintzak onartzen, **onarrarazi** egingo dizkiogu.
b) Ez baditu gure baldintzak onartzen, **onartarazi** egingo dizkiogu.
55. a) Argaldu nahi du-eta, hortxe gelditu da balailaoari begira, **okotzean** behera adurra dariola.
b) Argaldu nahi du-eta, hortxe gelditu da balailaoari begira, **kokotsean** behera adurra dariola.
56. a) Txarto inprimatu duzu fitxategi hori, **oin oharrrak** ez dira atera eta.
b) Txarto inprimatu duzu fitxategi hori, **oin-oharrrak** ez dira atera eta.
c) Txarto inprimatu duzu fitxategi hori, **oinoharrrak** ez dira atera eta.
57. a) Bart lo nengoela **ohostu** zidaten gurdia.
b) Bart lo nengoela **ostu** zidaten gurdia.
58. a) Horrek ez du soldadutzara joan nahi, **kontzientzia-eragozlea** da eta.
b) Horrek ez du soldadutzara joan nahi, **kontzientzia-objektorea** da eta.
c) Horrek ez du soldadutzara joan nahi, **kontzientzia-objetorea** da eta.
59. a) Zerbait gertatu zaio: begiak **negarrez** bustita atera da bulegotik.
b) Zerbait gertatu zaio: begiak **nigarrez** bustita atera da bulegotik.
60. a) **Aitonen semeek** ez dute gezurrik esaten. Horrela dio kantuak, behintzat.
b) **Aitoren semeek** ez dute gezurrik esaten. Horrela dio kantuak, behintzat.

S O L U Z I O A K

1

1. d, e	29. a	57. b
2. a	30. b	58. a eta b
3. d	31. a	59. a
4. a, b	32. a	60. b
5. a, c	33. b	
6. b	34. b	
7. d	35. b, c	
8. a	36. b	
9. a hobetsita	37. b	
10. c	38. b	
11. a	39. b	
12. b	40. b	
13. a, c	41. a	
14. a	42. b	
15. b	43. a	
16. biak	44. a	
17. a hobetsita	45. a	
18. a	46. b, c	
19. a	47. a	
20. b	48. a (hobetsita), c	
21. a	49. a	
22. a	50. b hobetsita	
23. biak	51. b hobetsita	
24. a	52. a hobetsita	
25. a	53. a	
26. b, c	54. a	
27. biak	55. b	
28. a	56. a eta b	